

Opvs Theologicvm

In Tres Tomos Distribvtvm, In quo praecipua totius Theologiae capita accurate pertractantur ... Adiecto ad finem Tertij Tomi Indice rerum notabilium

Qui totam primam partem D. Thomæ, ac multa alia continet, quorum Indicem sequens pagina dabit

Mauro, Silvestro

Romae, 1687

Q. 5. Vtrum Theologia sit habitus superior, vel inferior fide.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84111](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84111)

nes sc̃ctas; etiam contra illas, quæ non admittunt villa principia reuelata; sed disputando contra tales sc̃ctas debet uti principiis naturalibus; quæ sola admittuntur à talibus sc̃ctis; ergo Theologus debet etiã procedere ex principiis naturalibus. Neque verò talis disputatio est purè philosophica. Ratio est, quia disputatio purè philosophica debet procedere ex principiis naturalibus purè vt naturalia sunt, hoc est relatè ad veritates, & conclusiones purè naturales; sed Theologus, dum disputat contra sc̃ctas ex principiis naturalibus, considerat talia principia non purè vt naturalia sunt, neque relatè ad conclusiones, & veritates purè naturales, sed relatè ad veritates supernaturales, ac reuelatas à Deo; ergo disputatio, qua Theologus impugnat sc̃ctas, non est purè philosophica, sed Theologica. Hinc patet, quo pacto non solum sint Theologicæ argumentationes, in quibus Theologi procedunt ex principiis reuelatis, vel partim ex naturalibus, partim ex reuelatis, sed etiam illæ, in quibus procedunt ex principiis purè naturalibus. Ratio est, quia cum considerent principia naturalia, relatè ad veritates reuelatas, eo ipso tales argumentationes sunt Theologicæ, cum ad Theologum spectet probare veritates reuelatas etiã per principia naturalia, vt explicatum est. Hinc rursus patet, quo pacto Theologia non confundatur cum scientiis naturalibus. Licet enim scientiæ naturales, & Theologia conueniant in aliquibus principiis, & conclusionibus, tamen scientiæ naturales considerant conclusiones, & principia, vt purè naturalia, Theologia verò considerat conclusiones, vt reuelatas, principia verò considerat relatè ad conclusiones, & veritates reuelatas. Confirmatur: nam ex Aristotele 2. Phys. text. 16. 17. 18. licet Physica, & Mathematica conueniant in consideratione punctorum, linearum, superficierum, ac solidorum, tamen non confunduntur, quia Physica considerat hæc vt terminos corporis naturalis, ac sensibilis, Mathematica considerat hæc eadem, abstrahendo ab hoc, quod sint termini corporis naturalis, & sensibilis; ergo proportionaliter licet scientiæ naturales, ac Theologia conueniant in probandis aliquibus conclusionibus ex quibusdam principiis, tamen sufficienter distinguuntur per hoc, quod scientiæ naturales considerant principia, & conclusiones vt purè naturales, Theologia considerat conclusiones vt reuelatas, principia verò naturalia relatè ad conclusiones, & veritates reuelatas.

25. Dum opponitur, quod Theologia supponeret scientias naturales, concedo præsertim de aliquibus. Neque enim est nouum, quod vna scientia supponat aliam. Nam ceteræ scientiæ supponunt Logicam, quæ est necessaria ad ceteras scientias: Metaphysica videtur supponere Physicam &c; ergo non est mirum, quod Theologia supponat scientias naturales, præsertim Metaphysicam, cum præcipuè utatur principiis Metaphysicis, ex quibus coniungit cum principiis reuelatis probat suas conclusiones.

26. Hinc verò infertur, quod licet Theologia utatur tum principiis naturalibus, tum reuelatis, tamen principiis reuelatis utitur vt propriis ipsius Theologiæ, principiis naturalibus utitur vt propriis scientiarum naturalium, quas Theologia supponit. Veruntamen hoc ipsum est proprium Theologiæ, vt supponat scientias naturales, & vt possit uti earum principiis ad probandas veritates reuelatas, vt explicatum est.

27. Dum demum quæritur, vtrum Theologia procedat solum ex principiis certis, an etiam ex probabilibus: dico, quod procedit ex vtrisque, tum quia descendit ad probandas etiam conclusiones merè probabiles; tum quia ipsas conclusiones certas, ac de fide debet Theologus posse persuadere rationibus probabilibus, vt conclusione prima, num. 11. probatum est exemplo Sancti Pauli, qui Epist. 1. ad Corint. cap. 15. affert rationes naturales etiam merè probabiles ad probandam resurrectionem mortuorum contra Saducæos.

QVÆSTIO V.

Vtrum Theologia sit habitus superior, vel inferior fide.

1. Videtur Theologia prout distinguitur à fide esse habitus non inferior, sed superior fide: primo quia stultum est eum, qui circa aliquam doctrinam habet habitum superiorem, laborare ad hoc, vt circa eandem acquirat habitum inferiorem; ergo stultum esset fideles, qui circa doctrinam reuelatam iam habent habitum fidei, studere Theologiæ ad acquirendum circa eandem habitum theologicum inferiorem fide.

2. Secundò habitus, qui potest reddere rationem de creditis, non est inferior habitus, qui solum credit; sed Theologia est habitus, qui potest reddere rationem de creditis; ergo &c.

3. Tertiò sapientia, de qua Paulus, vt ipsemet testatur 1. ad Corint. cap. 5. loquebatur inter perfectos, non est inferior simplici fide, quæ est communis etiã imperfectis; sed Theologia est illa sapientia supernaturalis, de qua Paulus loquebatur inter perfectos; ergo &c.

4. Respondeo Theologiam prout contradistinguitur à fide esse habitum inferiorem fide. Ratio est, quia ita habitus se habent ad habitus, sicut actus ad actus, cum habitus specificentur à propriis actibus; sed assensus fidei est perfectior, & est superior assensu purè Theologico; ergo &c. Probatur minor: nam assensus, qui nititur obiecto formali perfectiori, ideoque adhæret obiecto maiori certitudine, & adhæsiōe, est perfectior assensu, qui nititur obiecto formali imperfectiori, ideoque adhæret obiecto minori certitudine, & adhæsiōe; sed assensus fidei nititur, vt obiecto formali adequato sola prima veritate reuelante, ideoque assentitur veritatibus reuelatis certitudine,

C

ne,

ne, & adhæſione ſuper omnia: aſſenſus theologicus non nititur ſola prima veritate reuelante, ideoque aſſentitur minori certitudinæ; ergo, &c. Secundo aſſenſus, qui comparatur ad aliū aſſenſum, ſicut forma, & finis ad diſpoſitionem, vel ſicut principium ad conſiſionem, eſt perfectior; cum forma, & finis ſit perfectior diſpoſitione ad finem, & principium ſit perfectius conſiſione; ſed aſſenſus fidei comparatur ad aſſenſus theologicos, vel ſicut forma, & finis ad diſpoſitionem, vel ſicut principium ad conſiſionem; ergo, &c. Minor probatur: nam, vel loquimur de aſſenſu theologico, quo aſſentimur iſtis articulis fidei, vel de aſſenſu, quo aſſentimur conſiſionibus, quæ inferuntur ex articulis: ſi loquimur de aſſenſu theologico, quo aſſentimur articulis, talis aſſenſus eſt diſpoſitio ad aſſenſum, quo intellectus relinquens naturalem modum aſſentiendi eleuat ſe ad aſſentiendum articulis ſuper omnia purè ex hoc præſtantiffimo motiuo, quia prima veritas illos reuelauit. Si loquimur de aſſenſu, quo aſſentimur conſiſionibus, quæ inferuntur ex articulis, aſſenſus fidei circa articulos eſt principium conſiſionum, quæ ex articulis inferuntur; ergo aſſenſus fidei comparatur ad aſſenſum theologicum, vel ſicut finis, & forma ad diſpoſitionem, vel ſicut principium, ad conſiſionem, adeoque eſt perfectior.

5. Ad primum, nego ſequelam. Non enim eſt ſtultum, vt is, qui habet habitum perfectiorem circa aliquas veritates, laboret ad acquirendum circa eaſdem habitum imperfectiorem, qui tamen habeat aliquas perfectiones, quibus caret habitus perfectior: e. gr. licet fides, qua credimus Deum eſſe, ſit perfectior ſcientia, qua ſcimus demonſtratiuè Deum eſſe, tamen non eſt ſtultum, vt fidelis habens fidem, quod Deus eſt, laboret ad acquirendam ſcientiam demonſtratiuam, quod Deus ſit, quia talis ſcientia licet imperfectior fide, habet aliquas perfectiones, puta euidentiam, quas fides non habet; ſed etiam Theologia, licet ſit imperfectior fide, habet aliquas perfectiones, quas non habet ſimplex fides, cum poſſit reddere multiplicem rationem de veritatibus, de quibus ſimplex fides non poteſt reddere talem rationem; ergo.

6. Ad ſecundum, diſtinguo maiorem: habitus potens reddere rationem de creditis, non eſt inferior habitu, qui credit, ſi credat propter auctoritatem, quæ ſit ſupra omnem rationem, nego; ſi credat propter auctoritatem, quæ ſit infra rationem, concedo maiorem; diſtinguo eodem pacto minorem; & nego conſequentiam. Ille habitus eſt perfectior, qui commenſuratur obiecto formali perfectiori. Cum igitur vnus habitus nititur ratione, alter auctoritate, ſi talis auctoritas ſit infra rationem, habitus, qui nititur ſola auctoritate, eſt imperfectior habitu, qui nititur ratione: è conuerſo ſi auctoritas ſit ſupra rationem, habitus, qui nititur tali auctoritate, & purè credit, eſt perfectior habitu, qui nititur ratione; ſed aucto-

ritas creata eſt infra rationem, auctoritas diuina eſt ſupra omnem rationem; ergo licet habitus, qui purè credant propter auctoritatem creatam, ſint imperfectiores habitibus aſſentientibus propter rationem, tamen habitus fidei diuinæ, qui purè credit propter auctoritatem diuinam, eſt perfectior habitu theologico, & quolibet alio habitu aſſentiente propter rationem.

7. Ad 3. concedo maiorem, & diſtinguo minorem: Theologia prout contradiftinguitur à fide eſt ſapientia ſupernaturalis, de qua Paulus loquebatur inter perfectos, nego minorem: Theologia prout includit fidem, concedo minorem; & diſtinguo eodem pacto conſequentem. Sicut ſapientia naturalis aliquando ſumitur pro aggregato ex habitu principiorum, & conſiſionum, vt colligitur ex Ariſtotele lib. 1. mag. mor. cap. 12. ſic ſapientia ſupernaturalis ſumitur pro aggregato ex habitu fidei, qui verſatur circa principia reuelata, & habitu theologico, qui verſatur etiam circa conſiſiones. Tale autem aggregatum eſt proprium perfectorum, qui ſunt ſapientes ſapientia ſupernaturali, & eſt perfectius ſimplici fide, quæ eſt communis etiam imperfectis, licet Theologia prout contradistinguitur ab habitu fidei, ſit multò imperfectior habitu fidei.

QVÆSTIO VI.

Vtrum Theologia ſit propriè ſcientia ſubalternata ſcientia Beatorum.

S. Th. q. 1. a. 2.

1. **V**idetur vera ſententia Alberti in Summa tractatu primo quæſt. 1. in corpore, Cani. lib. 12. de locis theologicis, & aliorum, quam ſequuntur plures recentiores Thomiſtæ, allegantes pro ea etiam Sanctum Thomam, quod Theologia Viatorum ſit propriè ſcientia, etiamſi probet conſiſiones ex principijs reuelatis non euidenter cognitis, ſed ſolum creditis per aſſenſum fidei certum, & obſcurum: primò quia Theologia paſſim in Scriptura atque à Sanctis Patribus vocatur ſcientia: Prouerb. 15. *Labia ſapientium diſſeminabunt ſcientiam*: Sapientia 7. *Ipsè dedit mihi omnium, quæ ſunt veram ſcientiam*: Ieremiæ 13. *Dabo vobis paſtores, qui paſcent vos ſcientia, & doctrina*: Sanctus Auguſtinus 14. de Trinitate, cap. primo, *huic ſcientiæ attribuitur illud tantummodo, quo fides ſaluberrima gignitur, nutritur, defenditur, & roboratur, &c.* ſed iſtæ auctoritates, & aliæ innumeræ non ſunt explicandæ in ſenſu improprio: ergo Theologia propriè eſt ſcientia.

2. Secundò omnis habitus, qui ex principijs certis inferit euidenter aliquas conſiſiones, eſt propriè ſcientia; ſed Theologia ex principijs partim reuelatis, partim naturalibus, ſed certiffimis inferit euidenter multas conſiſiones; ergo Theologia eſt propriè ſcientia. Probatur maior: nam talis habitus non eſt opinio